

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Beslag och husrannsakan – ett regelverk för dagens behov (SOU 2017:100)

Ju2017/09710/Å

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden) välkomnar att bestämmelserna om beslag och husrannsakan anpassas till användningen av modern informationsteknik. Kronofogden, som har till uppgift att verkställa flera olika former av bevissäkring, begränsar sitt yttrande till att avse i första hand bevissäkring enligt skatteförfarandelagen och intrångsundersökningar.

Territoriella begränsningar (avsnitt 6.10)

Också inom skatteområdet finns det ett stort och växande behov av att information som inte har en fysisk lagringsplats i den lokal där bevissäkring genomförs, utan finns i t.ex. molnet, kan bli föremål för undersökning på distans. Kronofogden anser det angeläget att lagstiftaren snarast klargör att en bevissäkring enligt skatteförfarandelagen kan omfatta räkenskapsmaterial och andra handlingar som rör verksamheten när den leverantör som tillhandahåller till exempel ett bokföringsprogram har sin server i ett annat land. Detta bör även gälla vid loss of location, dvs. när det inte kan klarläggas var informationen finns lagrad.

Biometrisk autentisering (avsnitt 6.11)

Kronofogden tillstyrker att de bestämmelser om verkställighet av autentiseringen som föreslås i 28 kap. 7 a § rättegångsbalken och 10 § punkt 4 polislagen (1984:387) införs. När det gäller informationsbärare som bara kan öppnas genom biometrisk autentisering behöver emellertid också Kronofogden få liknande befogenheter om den som en bevissäkring riktar sig mot vägrar att medverka. Genom en bestämmelse i utskökningsbalken skulle det kunna klargöras att fråga är om sådant våld som en förrättningsman hos Kronofogden får använda enligt 2 kap. 17 § utskökningsbalken. Dessutom är det en förutsättning för att Kronofogden ska få handräckning av Polisen när det gäller autentisering om detta behövs i ett enskilt fall, jfr s. 821 f. och 856 i betänkandet. Polisens möjlighet att använda våld vid en exekutiv förrättning är begränsad enligt vad som föreskrivs i 10 § första stycket punkt 6 polislagen (1984:387), se Nils-Olof Berggrens och Johan Muncks kommentar till polislagen (10 §) med hänvisning till 3 kap. 3 § utskökningsförfordningen (1981:881).

Beslagsförbudet i närståendefallen bör avskaffas (avsnitt 8.5)

Kronofogden tillstyrker att beslagsförbudet i 27 kap. 2 § RB avseende närståendefallen avskaffas i vart fall när det gäller intrångsundersökningar. Meddelanden mellan närstående kan inte anses mer skyddsvärda än andra meddelanden om de kan antas vara av betydelse för utredningen om ett misstänkt intrång.

Man behöver klargöra rättsläget (avsnitt 6.6.4)

Kronofogden vill även framhålla att det bör göras ett tillägg till den redogörelse som i detta avsnitt lämnas för en bevissäkring enligt skatteförfarandelagen som överklagats till allmän domstol och två domstolsbeslut om intrångsundersökningar. Det gäller att handräckning på begäran av en konkursförvaltare anses kunna avse de digitala filer som finns hos den uppdragstagare som har tillhandahållit bokföringstjänsten eller programvaran vid s.k. molnet-tjänster, se Eugène Palmérs och Peter Savins kommentar till konkurslagen (7 kap. 14 § konkurslagen).

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rikskronofogde efter föredragning av verksjuristen Ann-Marie Ahlqvist. I den slutliga handläggningen har också biträdande rikskronofogde Cecilia Hegethorn Mogensen och rättschefen Ulrika Lindén deltagit.

Christina Gellerbrant Hagberg

Ann-Marie Ahlqvist